

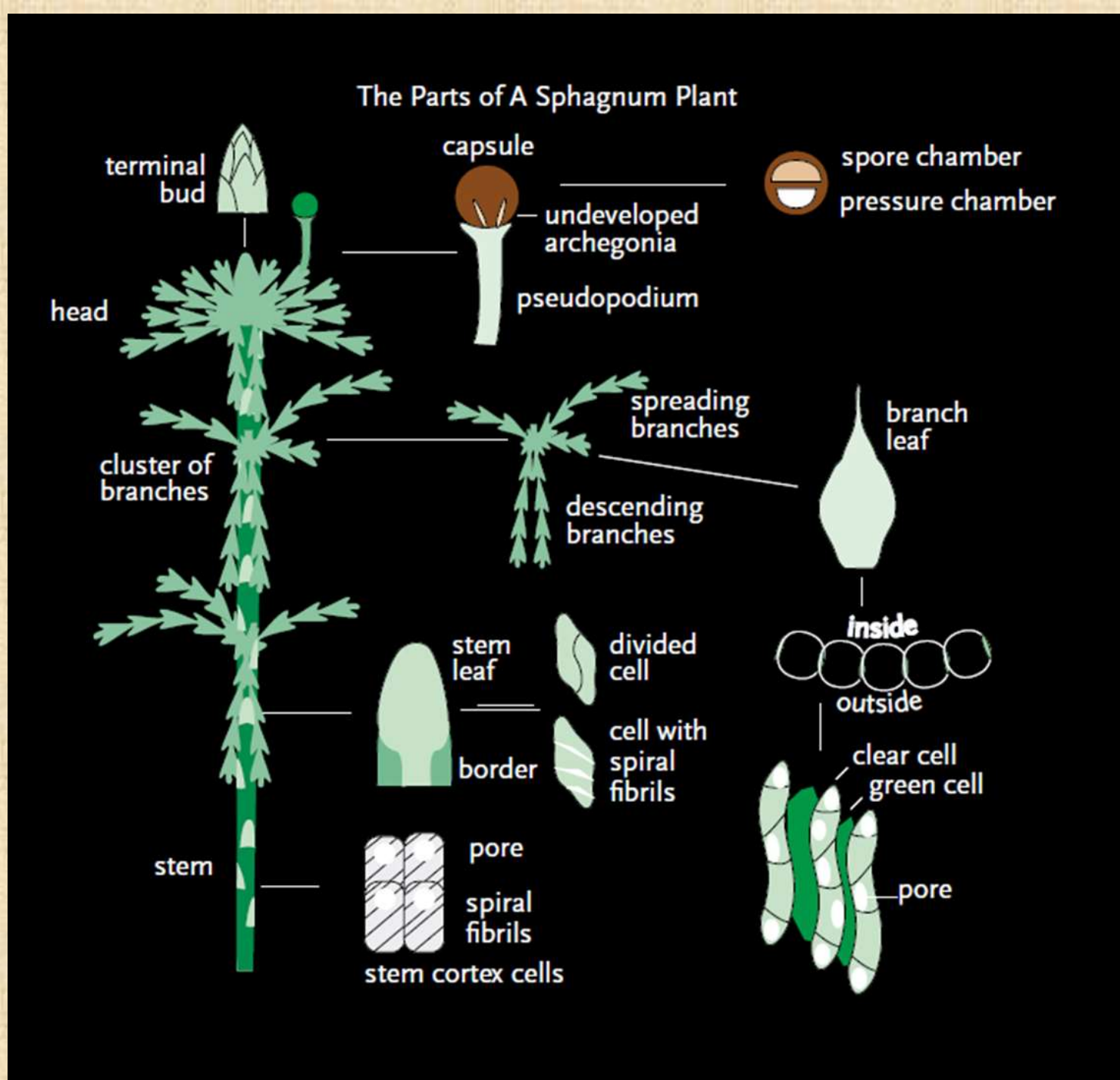
staatsbosbeheer

Veenmossoorten in een veranderend Klimaat

Door Rick Verrijt senior boswachter ecologie

Bouw van een veenmos

Gewoon veenmos - *Sphagnum palustre* ★ 3
doorsnede takblad - locatie: Deurnsche peel

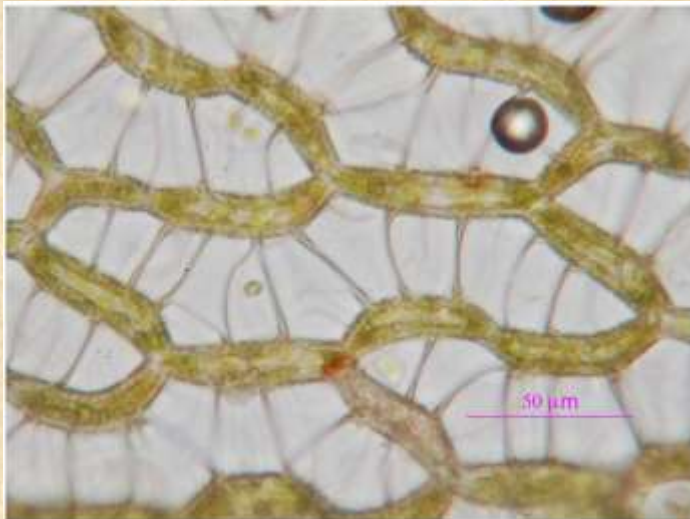

Enkele eigenschappen

Waterveenmos - *Sphagnum cuspidatum* ★ 4
Habitus - locatie: Stippelberg © Jan Kersten [open in nieuw venster]

Wrattig veenmos - *Sphagnum papillosum* ★ 4
Blad, sporendotter in Fiedlercolor - locatie: Schermerwacht & Nieuw Diepen [open in nieuw venster]

Wrattig veenmos - *Sphagnum papillosum* ★ 4
Habitus - locatie: (onbekend) © Klaas van der Veen [open in nieuw venster]

Soorten van De Peel

bultvormers

Wrattig veenmos
Hoogveenveenmos
Stijfveen mos

slenksoorten

Waterveenmos
Fraai veenmos
Slang veenmos

Soorten van De Peel

struweel/bos

Gewoon veenmos

Hakig veenmos

Gewimperd veenmos

Soorten van De Peel

overgangszones

Uitgebeten veenmos

Glanzend veenmos

Bron: website hoogveenherstel

Soorten van De Peel

vennen

Geoord veenmos

kussentjesveenmos

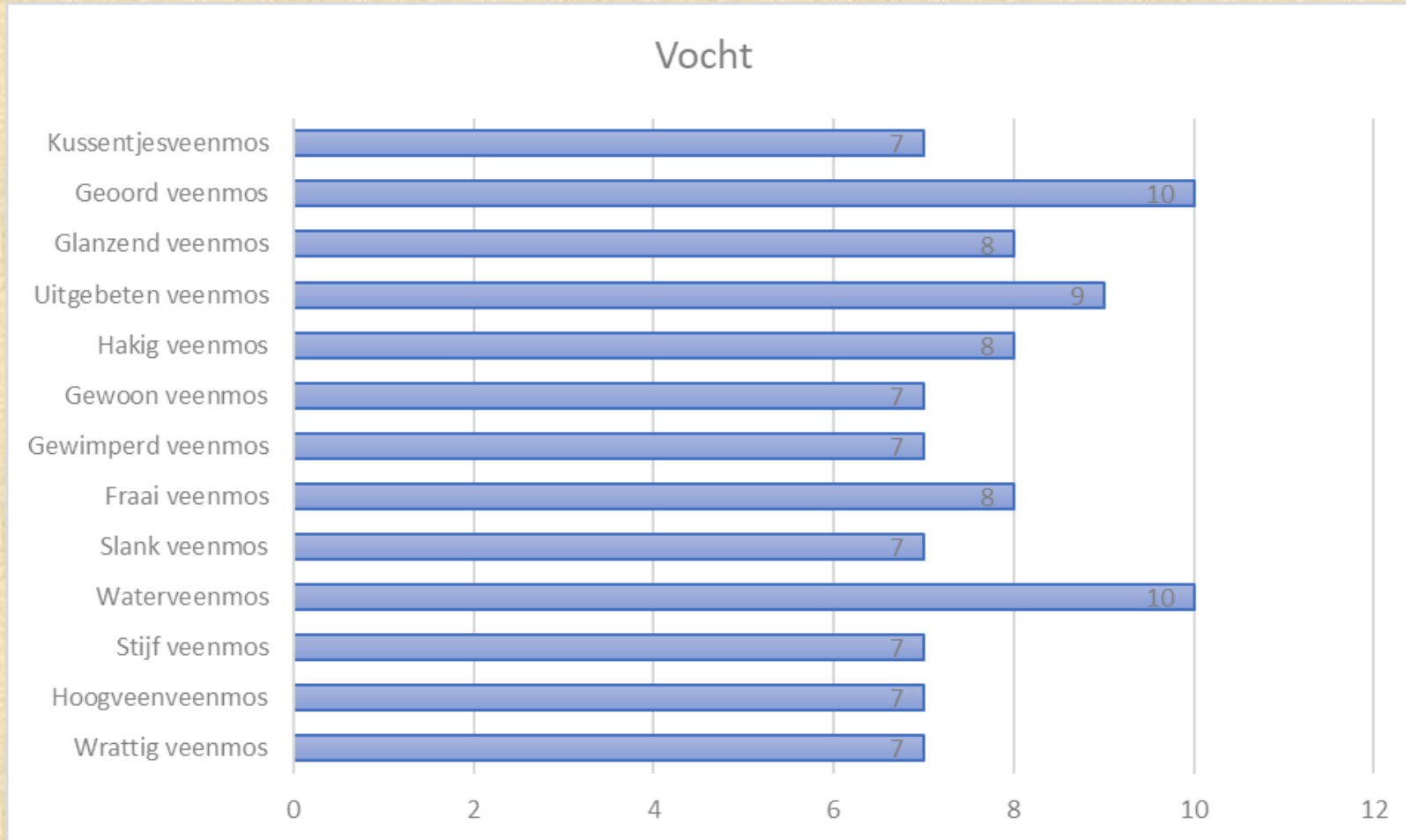

staatsbosbeheer

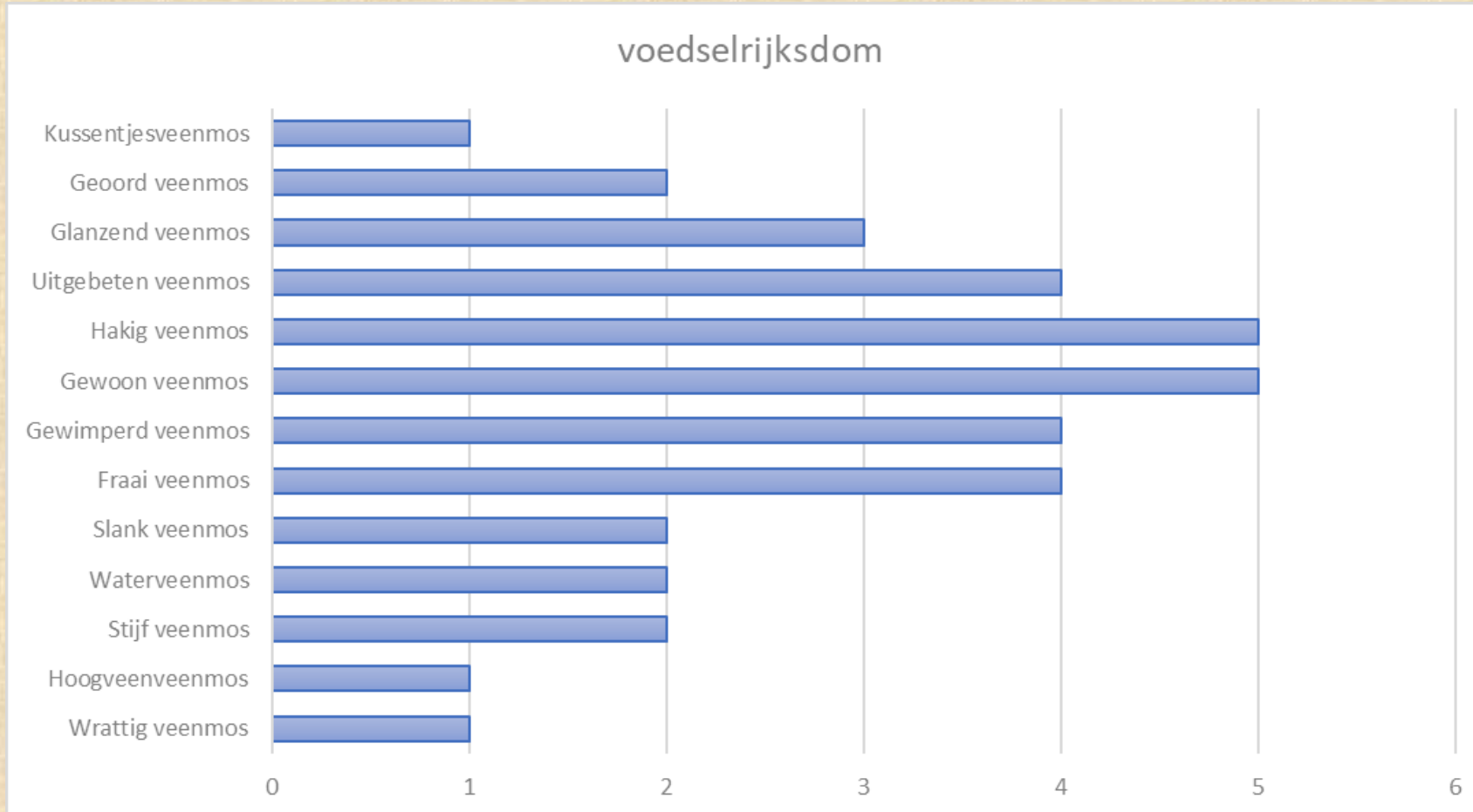
Veenmossen en vocht

2 = zeer droog
4 = licht vochtig
6 = matig vochtig
8 = zeer vochtig
10 = zeer nat
12 = onder water

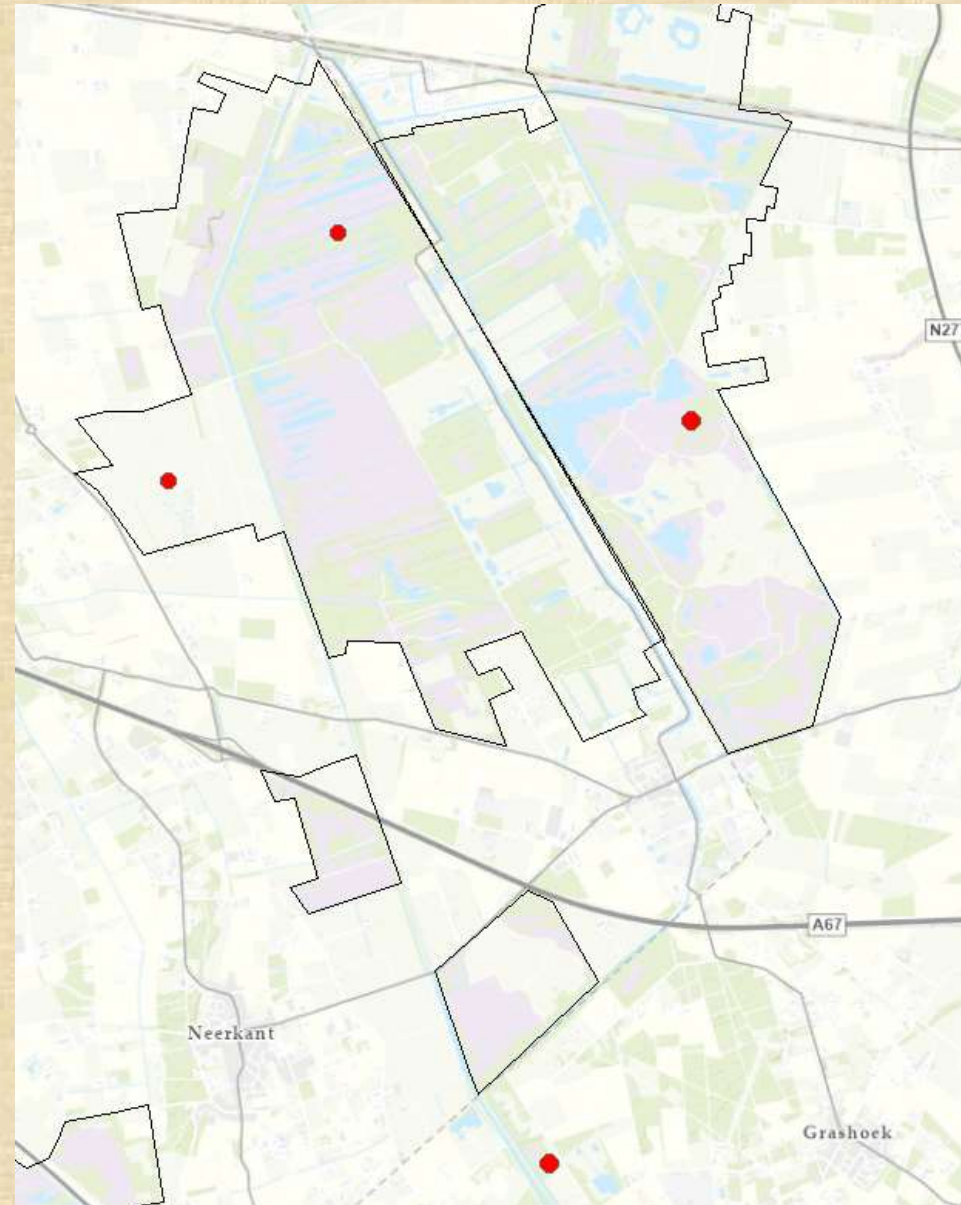
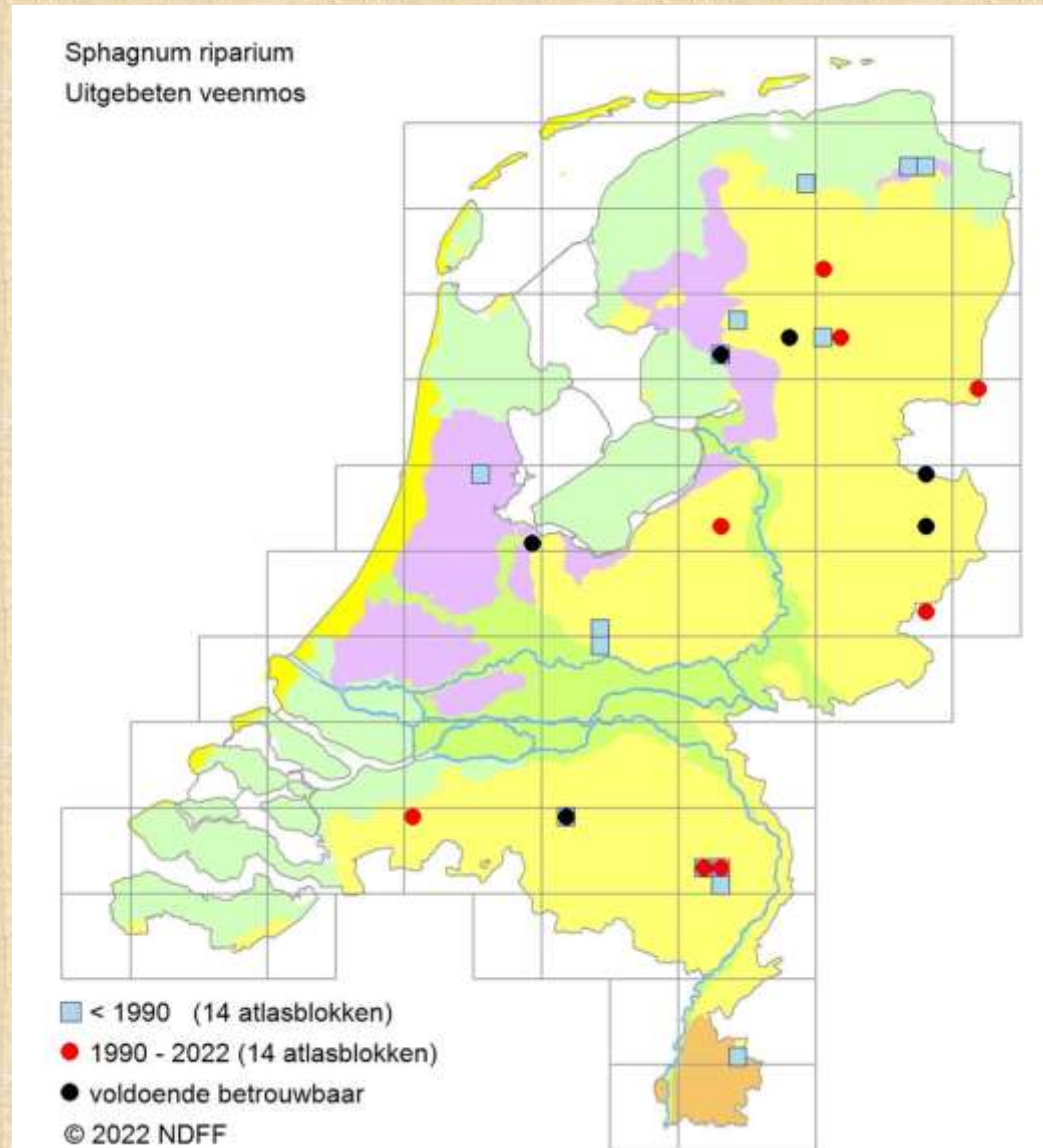
Veenmossen en voedselrijkdom

1. Zeer voedselarm
2. Matig voedselarm
3. Voedselarm
4. Licht voedselrijk
5. Matig voedselrijk
6. Zeer voedselrijk

Onderzoekje naar *Sphagnum riparium*

staatsbosbeheer

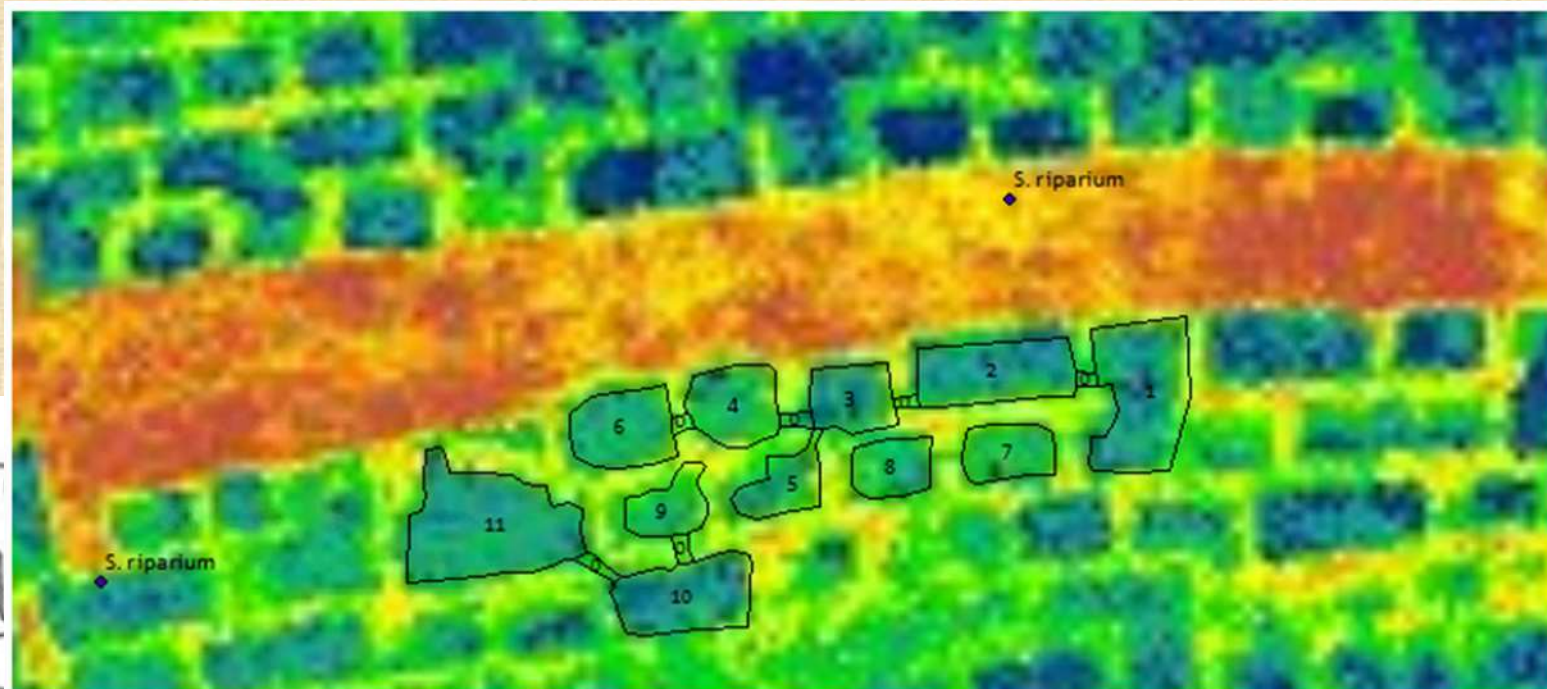
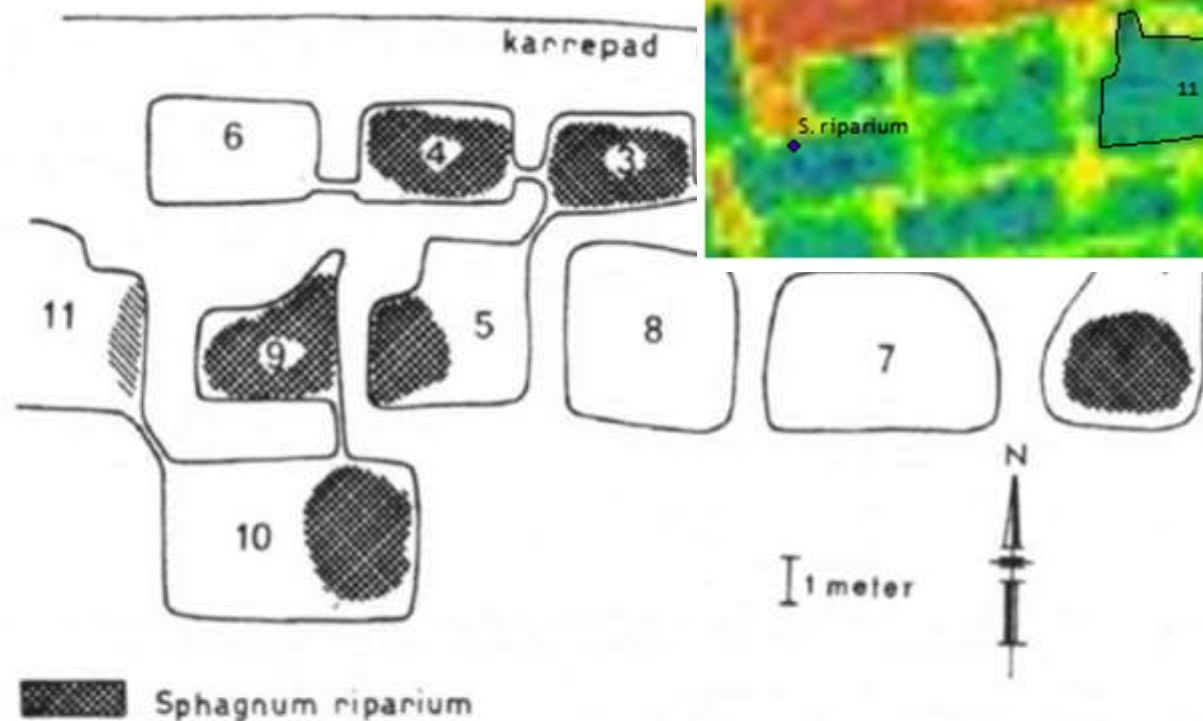
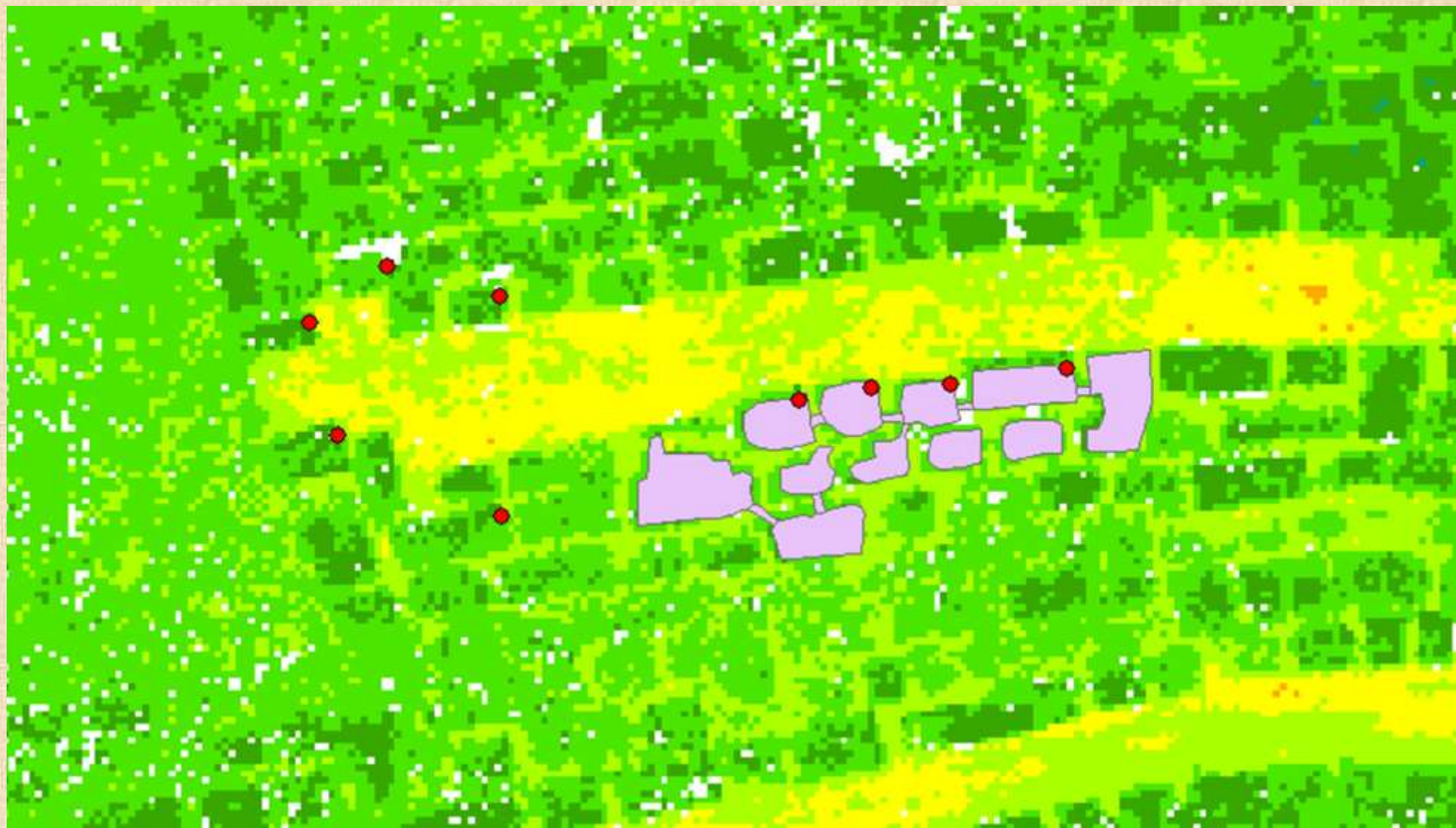

Fig. 2. Overzicht van elf veenputten in de Mariapeel. R.I.V.O.N. 358 k^{'''}.

staatsbosbeheer

Verskil laagveen en hoogveen

Laagveen

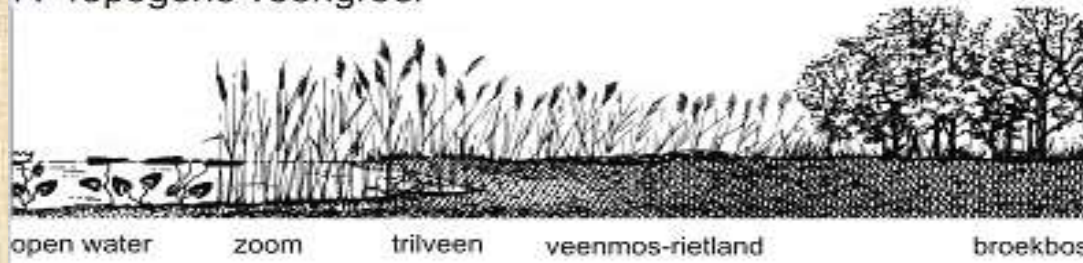
- — — — — →
- vorm: - horizontaal
- water: - voedselrijk uit minerale ondergrond
- klimaat: - onafhankelijk van klimaat, wel van hoge grondwaterstand
- vegetatie: - eutrafente en mesotrafente gezelschappen
- veenafbraak: - veel plantenresten afgebroken en onherkenbaar, resteren wortels en zaden

hoogveen

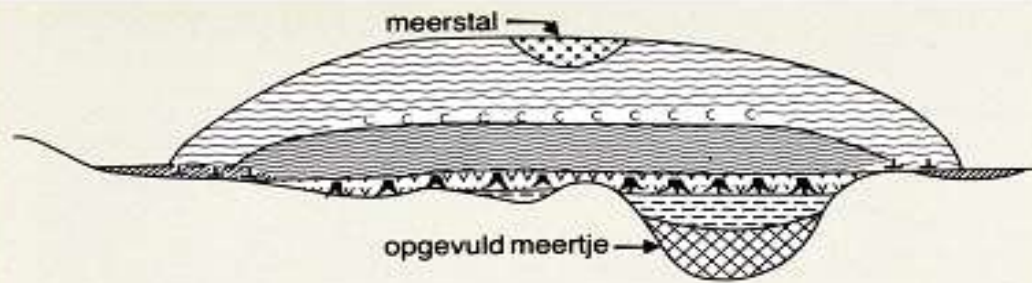
- horlogeglasvorming
- regenwater
- gebonden aan sterk humide klimaat (neerslagoverschot)
- ombrotrafente gezelschappen, vooral Sphagna
- weinig afbraak, ook vegetatieve delen bewaard

A Topogene veengroei

B Ombrogene veengroei

jong veenmosveen (weinig vergaan)	bosveen
Sphagnum cuspidatumveen	rietveen
oud veenmosveen (sterk vergaan)	gyttja
overgangsvveen	dy
den (Pinus)	Scheuchzeria palustris
berk (Betula)	klei
els (Alnus)	

hoogveen (binnenland)

kustvlakteveen

rivierveen

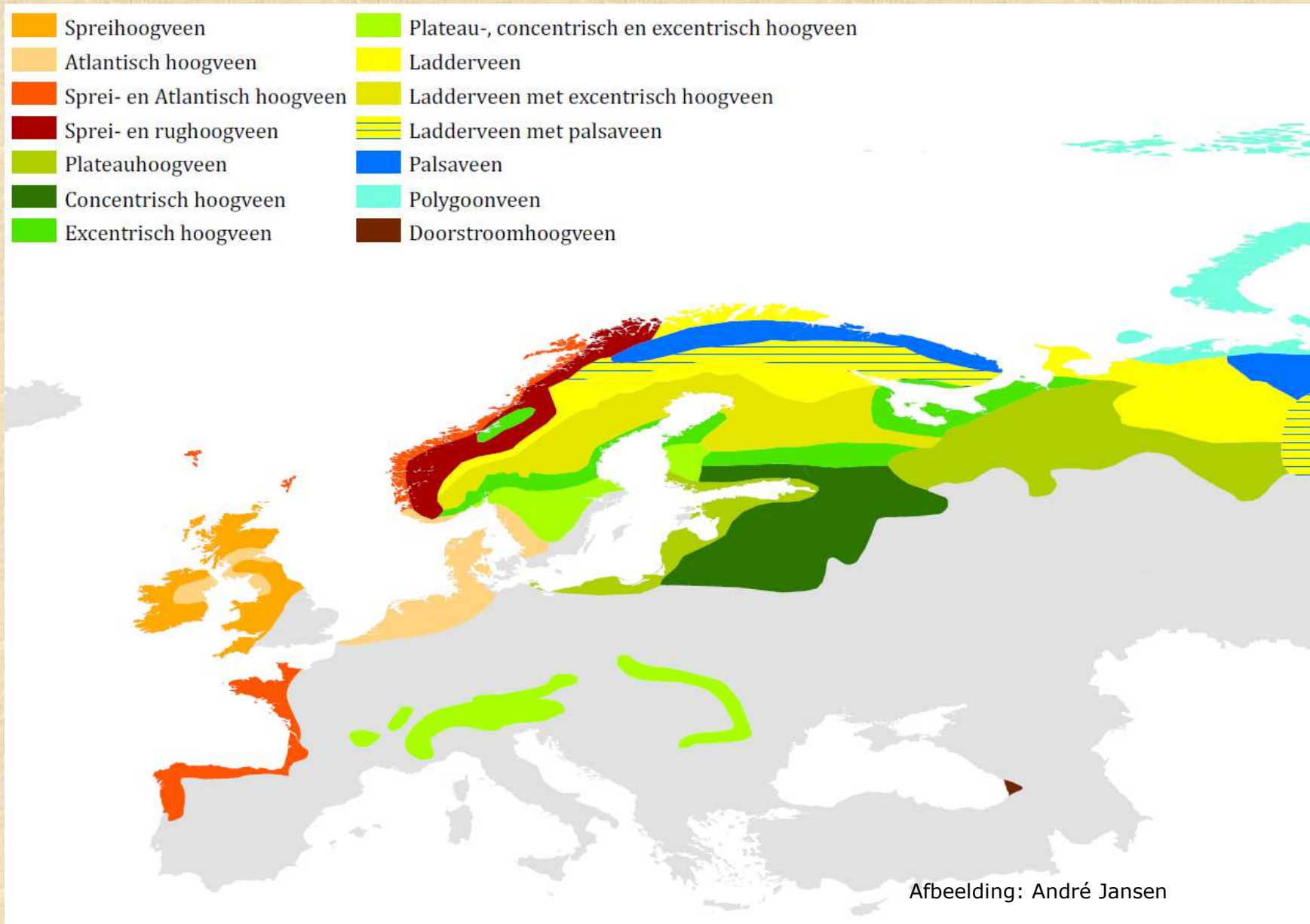

Typen hoogveen in Europa

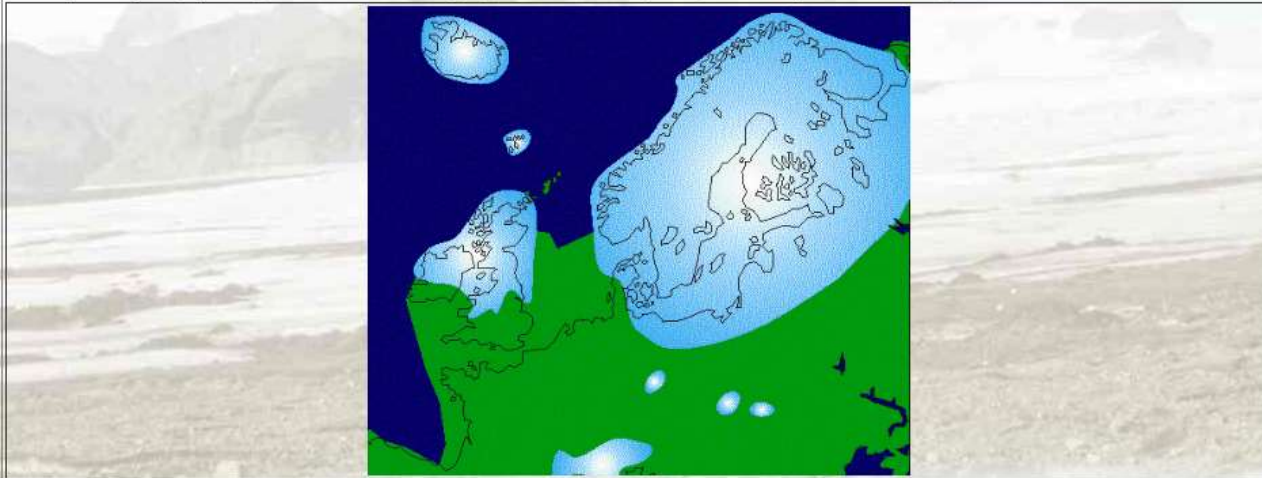

Afbeelding: André Jansen

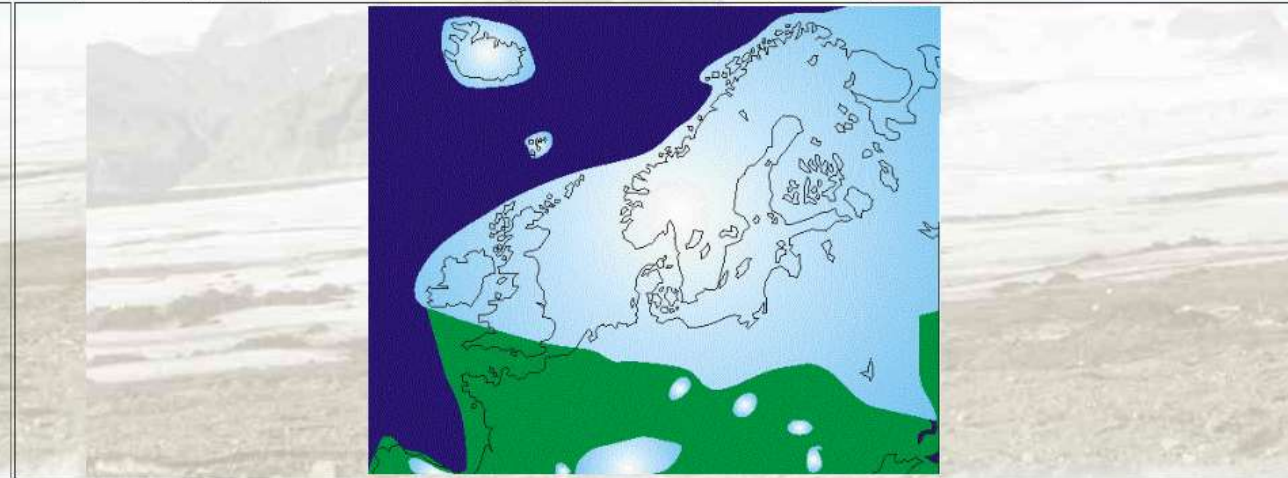

De laatste 2 ijstijden

Europese ijskappen tijdens de laatste ijstijd, ca 20.000 jaar geleden (Weichselien)

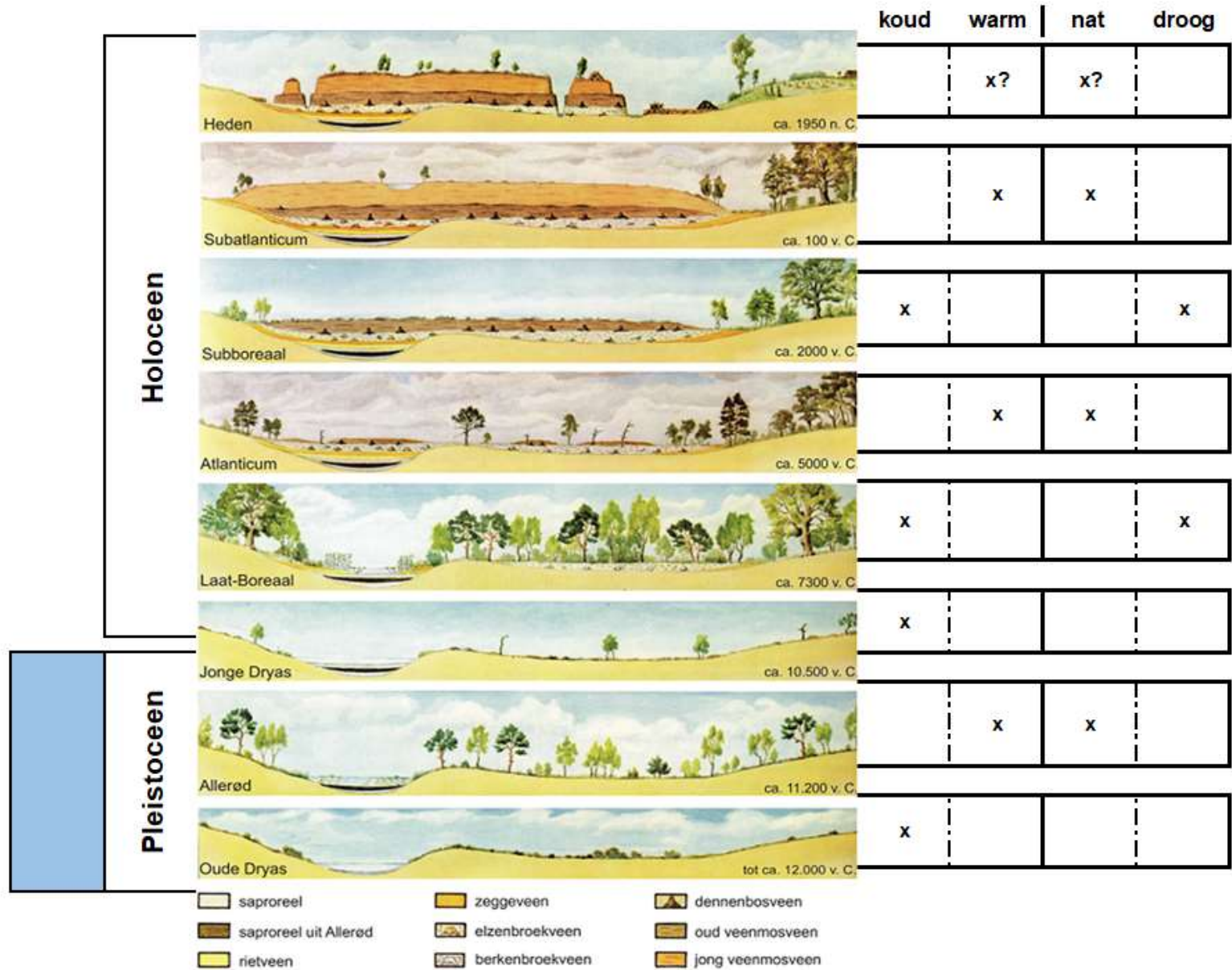

Europese ijskappen tijdens de voorlaatste ijstijd, ca 150.000 jaar geleden (Saalien)

- Bron: www.geo.vu.nl/~huik/ijstijd.html

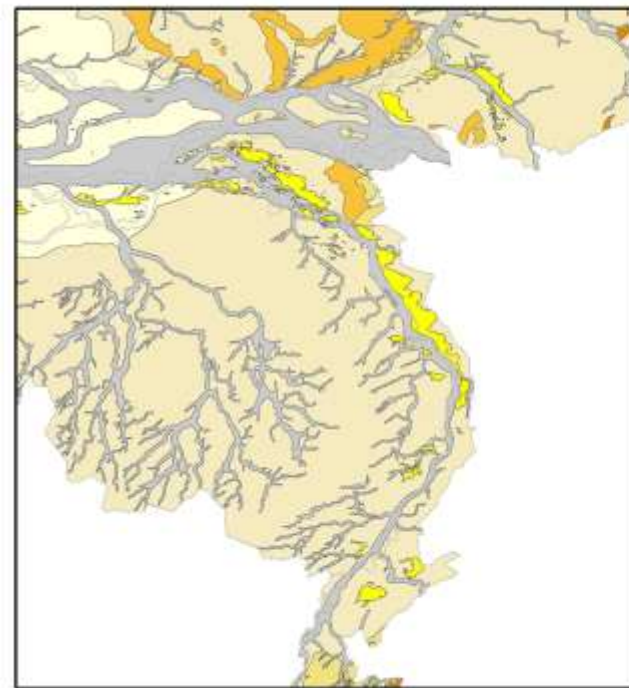

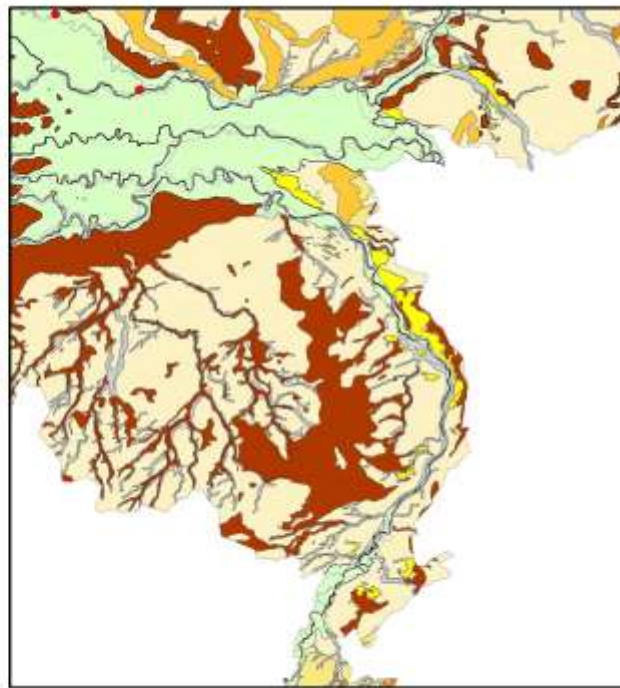
Afbeelding: André Jansen

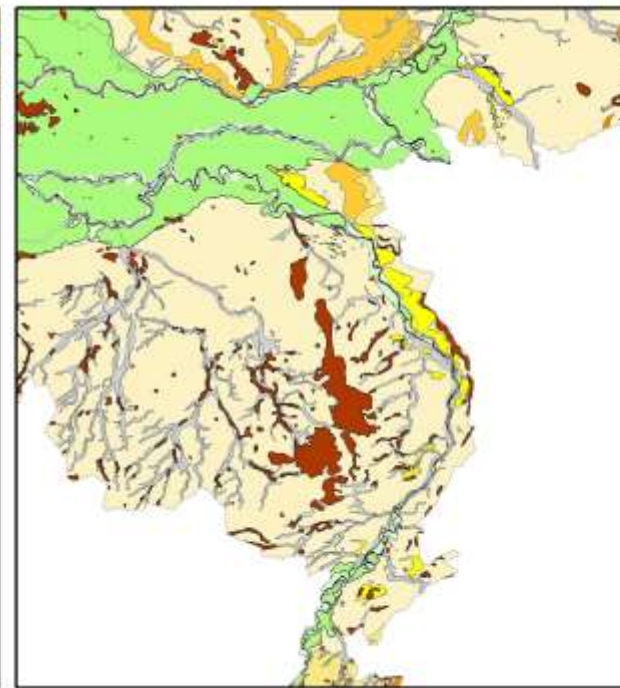
Veenontwikkeling in Brabant en Limburg

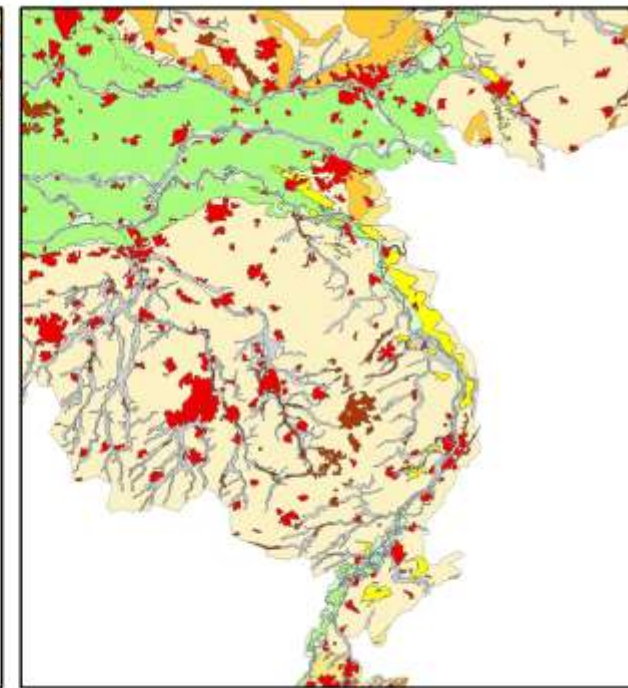
9000 BC

800 AD

1850 AD

2000 AD

Waarom zijn veenmossen/hoogvenen belangrijk

- Veenmos zet CO₂ en methaan om in biomassa Veenmos groeit 'eindeloos' door waarbij het aan de onderkant afsterft.
- Groeiende hoogvenen leggen per jaar 1,2 ton CO₂/ha vast (Succow, 2005).
- Een hoogveen groeit gemiddeld 1mm per jaar.
- Stel een veenpakket van 2 meter = 2000mm. $2000 \times 1,2 = 2400$ ton co₂/ha
- Per ha 300/500 bomen, 1 boom legt gem 24kg vast. $500 \times 24 = 12000$ kg
12 ton co₂/ha

Einde

